

عنوان مقاله:

جایگاه مصلحت در تحقق مقتضیات عقود با تاملی بر راه حل مصلحت کامنه

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فقهی، دوره 16، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

اباذر افشار - دکتری فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

حسین صابری - استاد، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

محمد تقی فخلعی - استاد، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

مصلحت تأمین نیازهای حقوقی جامعه به صورت سهل و آسان نقش ویژه ای در تحقق مقتضیات ذاتی و اطلاق عقود دارد؛ در این بین برخی از حقوقدانان، با ابداع نظریه جدیدی با عنوان «مصلحت کامنه قراردادهای» بر این باورند که مصلحت کامنه نقش اساسی در تشخیص مقتضیات عقود ایفا می کند. از این رو مقاله پیش رو در ابتدا به تحلیل جایگاه مصلحت در پدیداری عقود و مقتضیات آن پرداخته، سپس دیدگاه مصلحت کامنه قراردادهای را مطالعه و بررسی کرده است. نتایج پژوهش حاکی از این بوده که مصلحت همان طوری که علت جعل احکام اولیه و ثانویه است، نقش محوری در تحقق عقود جدید و شکل گیری اقتضائات ذاتی و اطلاق آن دارد. تمسک به مصلحت ذاتی عقد و استصحاب آن در صورت شک، راه حل شرعی برای تشخیص مقتضای ذات عقد است که به عنوان راهکار اصلی موردنظر فقهای امامیه است. راه حل مصلحت کامنه نیز اگر منظور همان مقتضای ذات منعقدشده باشد، مسئله جدیدی نیست؛ بلکه فقها به آن اشاره کرده اند و اگر امری سیال و غیرثابت باشد که در طول زمان دگرگون می شود، راه تشخیص مقتضای ذات عقد نمی تواند باشد، زیرا موجب انقلاب ماهیت عقود خواهد شد.

کلمات کلیدی:

مصلحت، مصلحت کامنه، مقتضای اطلاق عقد مقتضای ذات عقد، مقتضیات عقود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1749912>

